

ກໍາວິນິຈນັ້ນຂອງ ນາຍອຸຮະ ພວັງອ້ອມກລາງ ຕຸລາກາຮຕາລວິຊະຮຽມນູ້ລູ

ທີ່ ២០/២៥៥៥

ວັນທີ ២ ພຸດມາຄມ ២៥៥៥

**ເຮື່ອງ ປະຊານວຸฒິສກາສ່າງຄວາມເຫັນຂອງສາມາຊີກວຸฒິສກາໃຫ້ສາລວິຊະຮຽມນູ້ລູວິນິຈັ້ນວ່າ ລ່າງພະພາຊ
ບັນຍຸດີຕະເບີຍບໍລິຫານກາຮຕາລວິຊະຮຽມ ພ.ສ. ມີຂໍຄວາມທີ່ບັດຫົວແຍ້ງຕ່ອຮິສະຮຽມນູ້ລູ**

ຂອ້ເທິ່ງຈິງໄດ້ຄວາມວ່າຄະະຮູມນຕີໄດ້ເສັນອ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕະເບີຍບໍລິຫານກາຮຕາລວິຊະຮຽມ
ພ.ສ. ຕ່ອສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງພິຈາລາ ປະຊານສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງໄດ້ເສັນອ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕະເບີຍ
ບໍລິຫານກາຮຕາລວິຊະຮຽມ ១ ຕ່ອສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງເພື່ອພິຈາລາ ສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງພິຈາລາແລ້ວມືນຕີໄຫ້
ຮັບຫຼັກກາຮແໜ່ງຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕັດກລ່າວແລະຕັ້ງຄະດົມມາຊີກາຮວິສາມັ້ງ ១ ຂຶ້ນພິຈາລາເມື່ອວັນທີ ៨
ມັງກອນ ២៥៥៥ ໜ້າຈາກນັ້ນໃນວັນທີ ៨ ກຣກກູາມ ២៥៥៥ ສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງໄດ້ລັ້ນຕີເຫັນຂອບດ້ວຍ
ກັນຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕັດບັນນີ້ໄດ້ນຳເສັນອ່າງວຸດິສກາພິຈາລາຕ່ອໄປ ວຸດິສກາພິຈາລາແລ້ວມືນຕີເຫັນຂອບດ້ວຍ
ກັນຫຼັກກາຮແໜ່ງຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕະເບີຍບໍລິຫານກາຮຕາລວິຊະຮຽມ ១ ແລະຕັ້ງຄະດົມມາຊີກາຮວິສາມັ້ງ ១
ຂຶ້ນພິຈາລາໃນວັນທີ ១៦ ກຣກກູາມ ២៥៥៥ ຕ່ອຈາກນັ້ນເມື່ອວັນທີ ៣ ກັນຍານ ២៥៥៥ ວຸດິສກາກີໄດ້
ມືນຕີເຫັນຂອບດ້ວຍກັນຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕັດກລ່າວໂດຍມີກາຮແກ້ໄຂເພີມເຕີມບາງມາດຮາ ແຕ່ສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງ
ໄມ່ເຫັນຂອບດ້ວຍກັນເຮື່ອທຸວຸດິສກາແກ້ໄຂ ຈຶ່ງຕ້ອງມີກາຮຕັ້ງຄະດົມມາຊີກາຮວິຮ່ວມກັນຂອງສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງ
ແລະວຸດິສກາເພື່ອພິຈາລາຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕັດກລ່າວ ເມື່ອຄະດົມມາຊີກາຮວິຮ່ວມກັນໄດ້ພິຈາລາຮ່າງພະພາຊ
ບັນຍຸດີຕະເບີຍບໍລິຫານກາຮຕາລວິຊະຮຽມ ១ ເສົ່ງສິ້ນແລະເສັນອ່າກສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງແລະວຸດິສກາໃຫ້
ຄວາມເຫັນຂອບ ແມ່ວຸດິສກາຈະເຫັນຂອບດ້ວຍແຕ່ເມື່ອສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງໄມ່ເຫັນເຫັນນັ້ນ ຈຶ່ງຢັດໃຫ້ຮ່າງພະພາຊ
ບັນຍຸດີຕັດກລ່າວຂຶ້ນພິຈາລາໃໝ່ໄດ້ກັນທີໂດຍໄນ່ຈຳເປັນຕ້ອງຮອໃຫ້ເວລາລ່ວງພັນໄປໜຶ່ງຮອຍແປດສົບວັນ ດັ່ງນັ້ນ
ສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງຈຶ່ງກັງພະພາຊບັນຍຸດີຕັດບັນນີ້ຂຶ້ນພິຈາລາໃໝ່ແລະໄດ້ມືນຕີໃນວັນທີ ៨ ຕຸລາຄມ ២៥៥៥
ຢືນຢັນຮ່າງເດີນທີ່ເຄຍຝາກພິຈາລາຂອງສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງໄປແລ້ວ ເມື່ອວັນທີ ៨ ກຣກກູາມ ២៥៥៥
ດ້ວຍຄະແນນເສີ່ງມາກກວ່າກົງໜຶ່ງຂອງຈຳນວນສາມາຊີກທີ່ມີຢູ່ຂອງສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງ ໂດຍພົບຈາກ
ບທບັນຍຸດີຂອງຮິສະຮຽມນູ້ລູ ມາດຮາ ១៣៦ ຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີຕະເບີຍບໍລິຫານກາຮຕາລວິຊະຮຽມ ១
ທີ່ສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງໄດ້ຢືນຢັນ ຈຶ່ງເປັນອັນດີວ່າເປັນຮ່າງພະພາຊບັນຍຸດີທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຂອບຂອງຮິສະສກາແລ້ວ

สมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๖๕ คน ได้ร่วมเสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งถือว่ารัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความส่วนที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ตามร่างเดิมของร่างพระราชบัญญัติระบุว่า ให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีส่วนราชการ คือ สำนักงานคุณประพฤติ สำนักบังคับคดี และสำนักพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัวอยู่ในสังกัด แต่ตามร่างพระราชบัญญัติระบุว่า ให้หั้งสามแห่งงานสังกัดอยู่ในสำนักงานศาลยุติธรรม ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕

งานคุณประพฤติ งานบังคับคดี และงานพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว เป็นงานธุรการของศาลยุติธรรม มีด้วยกันอย่างรับและมีประวัติความเป็นมาว่า

งานบังคับคดี เดิมการบังคับคดีเพ่งเป็นภาระหน้าที่ของศาลที่ต้องตั้งศาลเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี เมื่อการกิจหน้าที่ของเจ้าศาลเกี่ยวกับงานธุรการมีมากขึ้นจึงมีการจัดตั้งกรมบังคับคดีขึ้นรองรับงานธุรการของศาลเกี่ยวกับการบังคับคดีเพ่งเป็นการเฉพาะ กรมบังคับคดีจึงเป็นหน่วยธุรการของศาลยุติธรรม ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติฯ แบ่งส่วนราชการกรมบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ได้กำหนดให้การลังคำคู่ความและเอกสารของศาลเป็นหน้าที่ของกรมบังคับคดี อีกทั้งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็ได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า งานดังกล่าวนั้น เช่น การส่งคำคู่ความตามมาตรา ๓๐ - ๓๔ และมาตรา ๗๗ - ๗๘ และงานบังคับคดีในบทบัญญัติภาค ๔ เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งต้องบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของศาลเป็นงานของเจ้าพนักงานศาล

งานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น มีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานธุรการของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๒ และพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ นอกจากนั้น ยังปรากฏในบทบัญญัติ อีกหลายมาตราของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งบ่งชี้ย่างชัดแจ้งว่า หน่วยงานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยธุรการของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเป็นศาลยุติธรรม อย่างเช่น การที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีหน้าที่สืบเสาะและพินิจเรื่องเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชน รวมทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อรายงานต่อศาล หน้าที่สอดส่องและควบคุมเด็กและเยาวชน หน้าที่ประมวลและรายงานข้อเท็จจริง รวมทั้งเสนอความเห็นต่อศาลตลอดจนการดำเนินการอื่นๆ ตามคำสั่งศาล ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔, ๓๘, ๔๑-๔๗, ๕๐, ๕๕, ๖๕, ๗๕-๘๐ และ ๑๓๗ - ๑๓๙

งานคุณประพฤตินั้น กรมคุณประพฤติเป็นหน่วยธุรการของศาลยุติธรรม พนักงานคุณประพฤติ มีอำนาจหน้าที่ต้องสืบเสาะ พินิจ สอดส่อง ทำรายงาน และดำเนินการอื่นตามคำสั่งศาลเกี่ยวกับจำเลย เพื่อเสนอต่อศาล ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุณความประพฤติตาม ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๑๒

จากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา” นั้น เห็นว่า เจตนาرمณ์ของรัฐธรรมนูญมาตราหนึ่งประس่งค์จะให้ศาลยุติธรรมแยกออกจากกระทรวงยุติธรรม ซึ่งแต่เดิมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรม ทั้งหลายตามพระราชมนูญนี้ให้สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม” โดยบทบัญญัติในวรรคสองบัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบในงานธุการของศาลทั้งหลายที่อยู่ในสังกัดให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย...” และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในส่วนงานธุการตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศาลยุติธรรม ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔

จะนั้น เมื่อมาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติังก์ล่าวห้ามต้น จึงแสดงให้เห็นว่าเป็นการกำหนดหลักการขึ้นใหม่ โดยไม่ประสงค์ให้งานธุรการของศาลยุติธรรมอยู่ในบังคับบัญชาและความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นฝ่ายบริหารอีกต่อไป หากแต่ประสงค์ให้ไปขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกาอันเป็นฝ่ายตุลาการ ด้วยเหตุนี้งานคุณประพกติ งานบังคับคดี และงานพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัวที่เป็นงานธุรการของศาลยุติธรรมแต่เดิม จึงต้องเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและไปขึ้นตรงต่อฝ่ายตุลาการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ ประธานวุฒิสภาพิจารณาแล้ว จึงได้ส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระบุนี้ไม่ใช่บริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. มีข้อความส่วนที่เป็นสาระสำคัญดังหรือยังต่อว่าด้วยนี้

พิจารณาแล้ว มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียนบริหารราชการศala yuttiธรรม พ.ศ. มาตรา ๖ ที่มีได้บัญญัติให้สำนักงานศala yuttiธรรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานคุณประพฤติ งานบังคับคดี และงานพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว และมาตรา ๓๖ ที่มีได้บัญญัติให้อ่อน อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานศala yuttiธรรมนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีข้อความส่วนที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา

การแต่งตั้งเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการ ศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๗๑ บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษากดีทั้งปวง เว้นแต่คดี ที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อุปในอำนาจของศาลอื่น”

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๑ แล้ว แยกพิจารณาออกเป็นงานพิจารณาพิพากษาอรรถกิจ เป็นงานของศาลหรือผู้พิพากษาเท่านั้นที่มีอำนาจ ส่วนงานธุรการของศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ ต้องแยกพิจารณาเป็นงานธุรการทั่วไปเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษากดี ซึ่งเป็นงาน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลทั้งก่อนและหลังจากศาลมีคำพิพากษาและงานธุรการ เพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นงานต่อเนื่องหลังจากศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเด็ดขาดแล้ว

ปัญหาต้องพิจารณาว่า งานธุรการของศาลยุติธรรมนั้น ซึ่งก็คือตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ นั้น หน่วยงานธุรการใดบ้างที่ต้องเป็นอิสระ โดยแยกเป็นงานธุรการของศาลโดยแท้ และงานธุรการที่เกี่ยวข้อง กับการสนับสนุนศาล เพื่อให้การปฏิบัติงานของศาลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยรวม

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม ฯ ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบนั้น เมื่อพิจารณา จากร่างเดิมจะเห็นได้ว่า ขั้นตอนของการพิจารณาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตราชฎามา ออกแบบมาใช้บังคับตั้งแต่กระบวนการยุติธรรม ศาลยุติธรรม คณะกรรมการรัฐมนตรี คณะกรรมการกฤษฎีกา และวุฒิสภา ต่างเข้าใจและมีความคิดเห็นสอดคล้องต้องกันในหลักการสำคัญของร่างกฎหมายแยกศาลยุติธรรม ว่าหน่วยงานธุรการทั้งสามหน่วยงานที่เป็นปัญหาต้องแยกออกจากกระบวนการยุติธรรมไปสังกัดศาลยุติธรรม ยกเว้นในขั้นตอนของสถาบันแพนรายภูรเท่านั้นที่เห็นว่าไม่ควรสังกัดศาลยุติธรรม แต่ควรสังกัด กับกระบวนการยุติธรรมตามเดิม

ประเด็นปัญหาของหน่วยงานธุรการทั้งสามนั้นเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาถึงเนื้อหาของงานที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินั้นในรายละเอียดว่ามีอย่างไร ทั้งนี้ ย่อมต้องพิจารณาว่าเนื้อหาของงานธุรการแต่ละขั้นตอนนั้นมีผลกระทบต่อคุณภาพโดยอิสระในการพิจารณา พิพากษาอรรถกิจของผู้พิพากษาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการ

แต่ละขั้นตอน ตั้งแต่รถดีเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลตามกฎหมายแล้วเป็นต้นไป ซึ่งสามารถพิจารณาได้ว่าเนื้องหาของงานธุรการนั้นมีทั้งงานธุรการที่ปฏิบัติงานร่วมกับผู้พิพากษาและงานธุรการที่เป็นการช่วยเหลือปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล การปฏิบัติงานธุรการแต่ละขั้นตอนอาจผิดพลาดผิดหลงที่ศาลมต้องสั่งให้ปฏิบัติใหม่หรือสั่งให้รายงานเหตุขัดข้องเพื่อแก้ปัญหาภัยในทันนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีผลกระทบเกิดความเสียหายต่อคู่ความหรือประชาชนต่อไป และอาจเป็นงานธุรการที่เป็นการลึกลับ หรือสอดส่องเพื่อแสวงหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในการคดีเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิจารณาคำสั่งหรือคำพิพากษา หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือคำพิพากษาในภายหลังที่เป็นการใช้อำนาจในการพิจารณาพิพากษารรถดีของศาลโดยตรง ย่อมเห็นได้ชัดเจนว่าลักษณะของการปฏิบัติงานธุรการทั้งสามหน่วยงานดังกล่าวนั้นต้องรายงานหรือเสนอและสั่งงานกลับกันไปมาระหว่างเจ้าหน้าที่กับศาลอยู่เสมอ ขณะเดียวกันงานแต่ละขั้นตอนย่อมมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียของประชาชนหรือคู่ความที่อาจเป็นปัญหาโดยแท้แน่นอน ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนใดก็ตามที่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาและบังคับคดีของศาลยุติธรรมโดยตรง จึงถือได้ว่าหน่วยธุรการทั้งสามเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมฯ

เป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไปว่า ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมายที่หน่วยงานทั้งสามต้องปฏิบัติหรือบังคับใช้ การที่หน่วยงานทั้งสามที่ได้รับการพัฒนาจัดตั้งขึ้นนั้น ในทางปฏิบัติจะมีผู้บังคับบัญชาารับผิดชอบโดยตรงเป็นผู้พิพากษา หรือเป็นผู้พิพากษาที่โอนไปเป็นผู้บริหารของหน่วยงานดังกล่าวตลอดมา ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับเนื้อหาของงานธุรการในแต่ละขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติจะต้องเป็นเจ้าพนักงานศาล และผู้บริหารหน่วยงานดังกล่าวสามารถโอนกลับไปเป็นผู้พิพากษาได้ อันเป็นจุดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันที่สำคัญยิ่ง เพราะทำให้การพิจารณาพิพากษาอุรสดคดีข่องศาลยุติธรรม สามารถวางบรรทัดฐานแนวทางปฏิบัติ สำหรับปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานศาลทั้งสามหน่วยงานดังกล่าว ด้วยพัฒนาการที่ถูกต้องตรงกับสภาพปัญหาได้อย่างใกล้ชิดและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

เมื่อหน่วยงานทั้งสามดังกล่าวยังคงสังกัดกระทรวงยุติธรรม ตามร่างพระราชบัญญัติระเบียบริหารราชการศาลอุติธรรมฯ ในขณะที่ศาลอุติธรรมมีหน่วยธุรการคือสำนักงานศาลอุติธรรมแยกออกจากมาแล้ว ผู้บริหารหน่วยงานดังกล่าวจึงไม่ใช่ผู้พิพากษาเป็นผลให้ขาดจุดเชื่อมโยงที่จะทำให้การแก้ปัญหาในทางปฏิบัติไม่สามารถพัฒนาให้ถูกต้องตรงกับสภาพปัญหาได้ทันต่อข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ของสังคม ทำให้เกิดช่องว่างเป็นโอกาสให้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และมีผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ២៧៥ หน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระนั้น รัฐธรรมนูญ มีเจตนาณให้หมายถึงหน่วยงานธุรการทั้งสามดังกล่าว ที่ต้องแยกออกไปสังกัดกับศาลยุติธรรมด้วย เพื่อเป็นการยืนยันรองรับให้สอดคล้องกับการคุ้มครองผู้พิพากษาให้มีอิสระในการพิจารณาพิพากษา วรรณคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ២៥៥ และเมื่อพิจารณาถึงถ้อยคำหรือข้อความของรัฐธรรมนูญ มาตรา ២៧៥ แล้ว ถือได้ว่ามีความจำเป็นที่หน่วยธุรการทั้งสาม คือ กรมบังคับคดีซึ่งรับผิดชอบในงานบังคับคดี กรมคุณประพฤติซึ่งรับผิดชอบในงานคุณประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งรับผิดชอบในงานพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว ต้องเป็นหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งไม่ได้บัญญัติให้กรมบังคับคดี กรมคุณประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จึงเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ២៧៥

นายอุระ หวังอ้อมกลาง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ